

Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel
i świąt uroczystych w drukarni
STANISŁAWA GIESZKOWSKIEGO.

N° 27.

Kwartalnie kosztuje złotych szesna-
ście miesięcznie złotych sześć.

CZWARTEK 4 Lutego 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska u powietrza i różne uwagi
1	6 26" 10"	628 + 1°	312	23 Pl. Zachodni słaby	Pochmurno	Deszcz
	2 27 0.	148 + 5,	12	33 ZPł. Zachodni „	Pogoda z Chmurami	
	10 1.	702 - 0.	81	39 ZPn. Zachodni „	„	
2	0 1"	882 - 1°	4 1.	77 WPn. Wschodni „	Mgła	Mgła
	2 1	804 + 3	2 2.	28 Wschodni „	Chmury	
	10 2	119 + 0.	5 2.	06 WPn. Wschodni „	Chmurno	

Nr. 323. J.

Kundmachung.

Durch den §. 10 der Kundmachung vom 18 Jänner 1847. wird festgesetzt, daß Jedermann, der mit solchen Waarenvorräthen, auf welche die nachträgliche Zollabstattung Anwendung finden kann, in die Periode der zollgesetzlichen Entrichtung übergeht, schuldig sey, in der gestellten Frist, welche mit der Kundmachung vom 26 Jänner 1847. bis einschließig zum 14 Februar 1847. erweitert wurde, diese Waaren zu deklariren.

Die im §. 5. der Kundmachung vom 18 Jänner 1847. angeführten Gegenstände unterliegen auch §. 9. lit. A derselben Kundmachung einer Zollentrichtung nur in so fern, als diese Waarengattungen ausländischen Ursprungs sind.

Da es jedoch dem Ermessen der Gefälls-Behörden = und Aunter überlassen bleiben muß, zu beurtheilen, ob eine bestimmte Waare in = oder ausländischen Ursprungs sey, da ferner unter den im §. 5. der Kundmachung vom 18 Jänner 1847. angeführten Waarengattungen auch solche begriffen sind, welche, wenn sie inländischen Ursprungs sind, als kontrollpflichtig mit ämlichen Deckungen versehen, oder der Kommerzial-Waaren-Stämpfung unterzogen werden müssen; so werden alle im §. 9. lit. C der Kundmachung vom 18. Jänner 1847. benannten Personen hiermit angewiesen, bis zum 14. Februar 1847. abgefonderte Erklärungen über alle Vorräthe jener Waarengattungen, welche Erzeugnisse des Krakauer oder überhaupt des östereichischen Staatsgebietes sind, bei den Gefälls-ämtern zu überreichen, widrigenfalls diese Personen es sich selbst zuzuschreiben haben würden, wenn gegen sie bei nachträglicher Auffindung solcher Waaren, die von den Besitzern für inländisch gehalten, mithin nicht deklarirt wurden, deren inländischer Ursprung aber bei der gefällsämlichen Untersuchung als nicht erwiesen betrachtet wird, wegen unrichtiger Waaren-Erklärung, in den andern Fällen aber, wegen Mangels einer ämlichen

N. 323. F.

OBWIESZCZENIE.

Paragraf 10. obwieszczenia z dnia 18 Stycznia 1847. stanowi: że każdy który z takimi zapasami towarów, do których później uiszczyć się mająca opłata celna zastosowaną być może, w perjod celno-prawnego składania takowej przechodzi, obowiązany jest, w oznaczonym terminie, obwieszczeniem z dnia 26 Stycznia 1847. do dnia 14. Lutego 1847. włącznie przedłużonym, takowe towary zadeklarować.

Przedmioty w §. 5. obwieszczenia z dnia 18. Stycznia 1847. przytoczone, wedle §. 9. lit. A tegoż obwieszczenia, o tyle tylko ulegają opłacie cła, o ile takowe gatunki towarów są zagranicznego pochodzenia.

Ze gdy atoli od uznania tylko Władz i Urzędów Poborowych zależy będzie, czy okazany towar jest krajowego lub zagranicznego pochodzenia, i gdy następnie pomiędzy gatunkami towarów w §. 5. obwieszczenia z dnia 18 Stycznia 1847. roku przywiedzionemi, równie i takie są objęte, które jeżeli są krajowego pochodzenia, jako ulegające kontroli, albo urzędowemi bolletami muszą być opatrzone, albo handlowemu ślepowaniu towarów ulegać winny; — wszystkie zatem w §. 9. lit. C obwieszczenia z dnia 18 Stycznia 1847. wymienione osoby uprzedza się niniejszém, aby do dnia 14 Lutego 1847. osobne deklaracye na wszelkie zapasy tych gatunków towarów które są wyrobami territorium krakowskiego lub w ogólnosci z krajów austriackich pochodzą, w Urzędach Poborowych złożyli; — w przeciwnym bowiem razie, osoby te, same sobie winę przypiszą, gdy przy późniejszym odkryciu takich towarów, które przez posiadaczy za krajowe utrzymywane, deklarowanemi nie były, których atoli krajowość przy poborowo-urzędowem sprawdzaniu okaże się byle nieudowodniona, za nierzetelną deklaracyą

Dedung ober wegen Nichtbeobachtung der Kommerzial-Stampelvorschriften, nach dem Strafgesetze über Gefällsübertretungen vorgegangen werden müßte.

Krakau am 1. Februar 1847.

Moriz Graf Deym
t. t. Hofkommissär.

towarów, w innych wypadkach zaś za brak urzędowego bolietu, lub niezachowanie handlowo-stęplowych przepisów, — podług prawa karnego o przestępstwach podatkowych, do odpowiedzialności pociągnięte zostaną.

Kraków d. 1 Lutego 1847 r.

Maurycy Hr. Deym
C. K. Kommissarz Nadworny.

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż 16 Stycznia.* —

Dekretem królewskim mianowani zostali komandorami legii honorowej na skutek sprawozdania ministra spraw zagranicznych, poseł francuzki w Grecyi hr. Piscatory i Iszy sekretarz poselstwa francuzkiego w Madrycie, xżę Glücksberg. Oficerami tegoż orderu zostali mianowani pełniący interesa francuzkie w Petersburgu, p. du Rayneval, oraz hr. de Leogendorpp, członek rady Indyj. niderlandzkich, przytém innych wielu.

Komisya adresowa izby Parów wczoraj zakończyła swą pracę i sądzą, że w poniedziałek na publiczném posiedzeniu izby zostanie przedstawionym adres, poczem natychmiast rozpoczną się rozprawy.

Constitutionnel zapewnia, że Abdelkader chciał wejść w układy z rządem francuzkim, ale nie chciano go nawet słuchać, uważają go bowiem za buntownika.

— *Hiszpania.* —

Paryż 15 Stycznia. — Otrzymaliśmy dziś świeże wiadomości od granicy katalońskiej, dochodzące do 11 b. m. Dowiadujemy się, że niedawno puszczona wieść o wysadzeniu na ląd 6,000 karabinów nie daleko Barcelony, była fałszywą. Dekret rządu hiszpańskiego, by wychodźcom karlistowskim we Francyi wstrzymać paszporta, przyczynił się do uwiarogodnienia wewnątrz kraju niepokojących wieści o wystąpieniu karlistowskich gromad.

El Postillon, dziennik wychodzący w Geronie donosi, że w Madrycie formuje się towarzystwo pod nazwą: „hiszpańska fabrykacya“ w celu zapewnienia fabrykom katalońskiej opieki im koniecznej. Udział w tём przedsięwzięciu mieć mają panowie Montadas, Ceriola, Madoz, Aribam i inni. Że hiszpański przemysł podniósł się niezmiernie, widać to z ostatniej wystawy madryckiej, jakkolwiek niektóre gałęzie przemysłu nawet katalońskiego bardzo nędznie tam były przedstawiane.

— *Portugalia.* —

Baron Casal w raporcie o sprawie pod Braga, donosi, że migueliści przez 4 godziny bili się z rozpaczą, że strata ich wynosi 240 zabitych i jeden wzięty do niewoli. Casal podaje swą stratę na 36 ludzi zabitych i ranionych, co jest rzeczą zupełnie niedorzeczną, ponieważ, jak sam mówi, rozprawa trwała 4 godziny, a migueliści bili się z rozpaczą i odwagą. Casal nie mówi, co się zrobiło z Mac-

donellem i z resztą jego bandy, ale jak wiadać z prywatnych raportów, Macdonnell zdołał się w porządku cofnąć na Guimeraens z 1200 ludzi i ztamtąd do Amarante, gdzie się znajdował w dniu 1 stycznia. Wojska Saldanhy w Braga popełniły niesłychane okrucieństwa, rabując, paląc, i wydzierając kobietom nawet ich zausznicę. Pomiędzy 240 miguelistami zabitemi w hitwie, podług raportu barona Casal, znajduje się mnóstwo obywateli spokojnych, zamordowanych z zimną krwią po bitwie.

W Oporto, które się teraz stanie głównym teatrem wypadków, panuje zamieszanie niesłychane; junta weszła w układy z Macdonellem i z jenerałem Pavaos miguelistą, dowodzącym w górach wysokiej Beira. Powstancy Oporto projektowali wyłączenie donny Maryi i don Miguela i oddanie korony albo xięciu następcy tronu, albo też synowi starszemu margrabiego de Loulé i xiężny donny Anny de Jesus pod tytułem don Pedra Vgo. Rada rejencyi w czasie nieletności króla składałaby się z miguelistów: xiężna dona Izabella-Marya, z umiarkowanego septembrysty xięcia Palmella i z ultra-septembrysty margrabiego das Antas. Naczelnicy miguelistowsy zyski pewne zdobędą mieli, otrzymując stopnie, ordery etc., ale migueliści nie przyjęli tych warunków. Żądali oni proklamacyi don Miguela w murach Oporto; takie było ich ultimatum. Jednak powoli ustąpili cokolwiek i ugodzono się, że obie strony wspólnie będą działać przeciw wspólnemu nieprzyjacielowi, a później się porozumieją z sobą; do owęj chwili septembrysty nie będą przeszkadzać ogłoszaniu don Miguela królem w wielu punktach kraju. W czasie tych układów, junta przedstawiła jenerałowi Pavaos, że jój wojska upadają z zmęczenia z powodu ciągłej służby na watach; jenerał ten natychmiast postął 400 ludzi z swego korpusu; pułkownik Guedes, miguelista, także przybył do Oporto i tam został przyjęty z zapamiętem przez swych dawnych przeciwników z wojny don Pedra. Te układy z miguelistami spotkały zresztą żywy opór ze strony niektórych naczelników septembrystowskich; pomiędzy innemi hrabia Sa da Bandeira oświadczył, że porzuci prezydencyę junty w razie przeprowadzenia ich do skutku.

Armia królowej idzie ku Oporto, a das Antas ku niemu się cofa. Chciał on stoczyć bitwę pod murami Koimbry, ale na prośbę municypalności tego miasta odstąpił od tego

zamiaru. Dezercya przerzedza bardzo szeregi małej liczby wojsk regularnych, które mu jeszcze pozostały.

Lizbona jest spokojną, tylko kilkanaście osób aresztowano, wszystkie należą do stronnictwa miguelistów.

Saldanha wszedł do Koimbrzy 4 b. m. dawszy swym wojskom dzień wypoczynku, ruszył dalej ku Oporto, gdzie los Portugalii wkrótce się rozstrzygnie.

— *Neapol 6 Stycznia.* —

W dniu 4 stycznia Wezuwiusz po długiej przerwie zaczął znowu grube kolumny ognia wyrzucać; teżę samą nocą ogromny potok lawy o 60 stóp pod kraterem wypłynął, i w 24 godzinach dostał się do płaszczyny, na której zwykle konie stawają. Widok to pyszny, którego już od dawna nie mieliśmy. Ponieważ w miesiącu styczniu zwykle wybuchy następują, przeto spodziewają się, że w tym miesiącu nastąpi porządny wybuch.

Nowy rok rozpoczął się zwykłymi procesjami kościelnymi i uroczystościami dworskiej etykiety. W Caserta lud się bawi pyszną szopką w zamku sporządzoną, a cudzoziemcy śpieszą tam dla przyjrzenia się ubiorom mieszkańców wiosek licznie przybywających. Król zdrów i wesół zupełnie, żyje na łonie swęj rodziny i zajmuje się polowaniem, które mu radzą lekarze z powodu jego usposobienia do otyłości. W Caserta miało miejsce kilka balów i uroczystości; postowie cudzoziemscy i bogate rodziny miejskie idą za tym przykładem.

Xiążę Montebello, korzystając z ciszy panującej dziś w polityce, wyjechał do Francyi.

— *Mexyk.* —

Londyn 14 Stycznia.

Parostatkem *Cambria* otrzymaliśmy wiadomości z Mexyku z placu wojny. W dniu 5 listopada uwiadomił generał Taylor dyktatora Santanę, że zawieszenie broni pomiędzy obudwoma stronami zawarte z dniem 13 listopada się kończy i dziś generałowi Taylor wolno przekroczyć naznaczoną linię demarkacyjną. Zarazem prosi generał Taylor o wypuszczenie kilku amerykańskich jeńców w obozie meykańskim zatrzymanych, Amerykanie zaś za to meykańskich jeńców z swęj strony wypuszczają. Santana pozwolił na to ostatnie żądanie i odpowiedział na wypowiedzenie zawieszenia broni następnym listem do generała Taylor datowanym z San Luis Potosi 10 listopada: „Pisziesz pan, że zawierając konwencję w Monterey, miałeś nadzieję, że ta będzie wstępem do zawarcia uczciwego pokoju pomiędzy obudwoma narodami. Nie zajmuję się kwestyą, czy konwencya ta była skutkiem konieczności, czy też szlachetnych zamiarów, które pan dzisiaj objawiasz; dodaje tylko, że widząc duch meyksanów, powinieneś pan stracić wszelką myśl pokoju, dopóki tylko pozostanie aby jeden Amerykanin zbrojny na gruncie tęj rzeczypospolitej, dopóki przed jęj portami stać będą owe eskadry przynoszące jęj

wojnę. W każdym razie jednak przed końcem roku zgromadzi się w stolicy rzeczypospolitej kongres, który postanowi, co krajowi jest potrzebnem i najstósowniejsem.”

Do wielkiej bitwy, która ma rozstrzygnąć los Mexyku, wszelkimi siłami gotują się Mexykanie. W San Luis Potosi, zdaje się, że wojsko najlepszy duch ożywia. W dniu 13 listopada Santana odbył wielką rewię. Ma 25,000 ludzi i 52 dział, oczekują co godzina jeszcze 5000 ludzi. Amunicyi i żywności jest pod dostatkiem a 200 robotników dziennie kuje broń i 500 ludzi nad fortyfikacyami pracuje. Z San Diego i Tlaskali przybyło do obozu 1000 kobiet, by w swym zapale dla sprawy narodowej potrzeby żołnierzy zadawadlić. Nie wiadomo nic z pewnością o poruszeniach Santany i rozkładzie wojska; najdziwniejsze wieści o tēm krążą.—W stolicy wszystko było spokojnem. Poseł angielski cofnął swą notę ofiarującą pośrednictwo, ponieważ ta wywołała opór ze strony rządu washingtonskiego. Konstytucya z 1824 roku została za zgodą ludu wszędzie ogłoszoną. Najpopularniejszym kandydatem na miejsce prezydenta, jest generał Almonte, który w tęj chwili został mianowany ministrem skarbu. Nic nie wiadomo o odinownej odpowiedzialności owoch 2 milionów dolarów. Lud jest za tym środkiem, a summy mają być tak podzielone: na arcybiskupa 1 milion, na biskupa Puebli 400,000, na biskupa Guadalaxy 200,000, na biskupa Michracanu 170,000, w Ojaca 100,000, a w Durango 80,000 dolarów.

— *Stany Zjednoczone.* —

Londyn 14 Stycznia. Parostatek *Cambria* przywiózł wiadomości z New-Jorku do 31 grudnia. W kongresie amerykańskim nic ważnego nie zaszło; jeszcze nie zajmowano się środkami pokrycia kosztów wojny, skarb zapewne będzie już pustym nim środki zyskania pieniędzy zatwierdzonemi zostaną.

P. Bencroft został od senatu zatwierdzonym jako poseł w Anglii.

Bryg wojenny *Somers*, należący do eskadry Stanów Zjedn. w zatoce meykańskiej, d. 8 grud. w bliskości Vera-Cruz, przy Green-Island rozbił się o skały. Z 80 ludzi osady 39 uratowano, 37 zginęło, 8 wylądowało na brzeg i tam ich Mexykanie zahrali do niewoli. Chwałą mocno usiłowania okrętów angielskich i francuzkich, które stały na kotwicy blisko okrętu *Sommers* i ratowały rozbitków.

Lista handlowa New-Jorku obejmuje wykaz zapasów żywności, wywiezionych do Anglii z Stanów Zjedn. od 31 paźdz. do 25 grudnia 1846; z samego New-Jorku wywieziono 183,701 beczek mąki 442,430 szefli pszenicy, 499,334 szefli kukurydzy, 817,693 funtów słoniny, 302,351 funtów masła, 5,695,369 funt. sera.

Rozmaitości.

PODEJRZENIE.

(Powieść Henryka Kook'a, przełożona z francuskiego.)
(Ciąg dalszy.)

Pierwszem mojem postanowieniem było, pomimo zakazu tego, który tak niegodnie użył swęj władzy nademną, iść do pani de Billy, prosić o przebaczenie... i opowiedzieć jej wszystko! Lecz i ja także byłem nędzkiem... Nie wiedziałem, gdzie się schroniła pani de Billy... przytłumionym szmerem, lekłem się wzgardy... śmieszności! a ta znikoma bojaźń nie dała przystępu szlachetnym myślom do mego serca. Jakże tu znaleźć odwagę, przystać się do tej odegranej roli? pomyślałem sobie. Szesnaście lat upłynęło od tego wypadku, panie Maurycy. I przez te szesnaście lat zachowałem w pamięci to jedyne przewinienie, które mam sobie do wyrzucenia. Lecz znasz mię... odkryłem ci moją duszę... i moje ułomności. Niezdolny do popełnienia śmiało żadnego złego kroku, również nie mam odwagi do wykonania szlachetnego czynu... Pod niezszczęsnym wpływem pana de Lano, moje serce zlodowaciało, stępiło... Och! ten pan de Lano! ten pan de Lano. Czy wiesz Maurycy, po co tu przyszła ta młoda panienka, którą przed chwilą widziałeś u mnie? Ta młoda panienka, jak ci to już z początku powiedziałem, jest aniołem, aniołem dobroci. Pan de Lano, nie wiem znowu z jakiego powodu, oddał ją prawie w moje ręce, zmuszając ją skompromitować się w obec całego domu. Ale przynajmniej nie udała mu się jego najniegodzniejsza dążność! Mogłem posiadać Edytę, nadużyć jej niewinności, lecz szanowałem ją! Pan de Lano powiedział mi: „Edyta jest twoją, bądźcie swoją żoną, weź ją sobie, daję ci ją.“

Lecz ja powiedziałem do Edyty: „Rozkazuj, jestem godny zostać twym mężem.“

A ona, zawołał Maurycy z nadzwyczajną niespokojnością, cóż na to odpowiedziała, co postanowiła?

Wejrzenie Laurensa błysło gniewem, gdy spotkał wejrzenie Maurycyego, ale natychmiast powściągnął się i odpowiedział z tem samym poddaństwem się losowi:

Edyta przyszła dziś rano powiedzieć mi, że mnie nie kocha, że nie może być moją.

ODWAGA I MIŁOŚĆ.

Edyta wsiadła do pojazdu czekającego na nią przy bramie hotelu; mocne rozdrażnienie gorączkowe, które przed chwilą ożywiło młodą panienkę, stopniami zaczęło się uspokajać. Pomyślała o tem czego się dowiedziała, i co przyrzekła. Cóż pocnie? Jakże uwiadomi pana de Billy? Jakże zdola nakłonić go, aby poszedł z nią do tej, którą niedługo opuścił, a która teraz jest tu, w Paryżu ze swojemi dziećmi?

Edyta odciera oczy mówiąc z cicha do siebie:

A ja, więc już niczem dla niego nie będę?

Tymczasem w miarę jak pojazd zbliża się na miejsce, Edyta odzyskuje znowu odwagę.

Nie zna dobrze sprawy, którą postanowiła bronić; te słowa, te pogroźki dosłyszane w gabinecie, gdzie była ukryta, słabe tylko rzuciły jej światło o istotnej prawdzie, nie oświeciwszy jej dokładnie. Ale przez instynkt odgadła, że Laurence i pan de Lano są winni... że szczególnie pan de Lano oszukał swego krewnego... i przyjaciela, a przywodząc sobie na pamięć różne szczegóły domowe-

go życia pana de Billy i tysiączne cierpienia, których oddawna jest świadkiem... przypomina sobie rozmaite okoliczności, nad któremi nigdy nie zastanawiała się, a które teraz zdają jej się wypływać z przesładowań zawziętych. Widzi, jak pan de Billy posłuszny najniższemu życzeniu pana de Lano, płacze często tajemnie więcej nad błogością wydała mu na karb wielkiego przywiązania, aniżeli nad utrąceniem zdrowia... Przychodzą jej na myśl skargi i tłumiony żal chorego...

Mój Boże, rzekła, to niepodobna! Dla czegożby pan de Lano miał skazywać na wieczne katusze tego, któremu winien wszystko!

Powóz zatrzymał się: Edyta wskazuje, biegnie do swego pokoju... Pierwsza osoba którą spotyka jest panna Honorata. Ta pomaga Edycie zdjąć płaszcz i kapelusz i mówi potulnym głosem:

Niech mi panienka wybaczy tę uwagę, ale co też to za myśl przyszła ci dziś, samęj iść do kąpieli? Należę przecie do panny, i chętnie byłabym odłożyła na inny raz te odwiedziny do mojej krewnej, ażeby dopełnić mego obowiązku, i towarzyszyć ci. Oh! bardzo mi to przykro! Samęj wychodzić! Bardzo byłam niepokojną, a pan de Lano żałował mocno, że nie mógł ucałować panny gdy wyjeżdżał.

Co mówisz? odparła żywo Edyta, pan de Lano wyjechał!... A to gdzie?

Ach! i ja też nic nie powiadam!.. Wielkie niezszczęście się stało... Ten folwark należący do pana de Lano... zapewne panna wie? ten folwark blisko Melu, spalił się wczoraj rano. Przed dwoma dopiero godzinami pan de Lano odebrał wiadomość o tym wypadku i natychmiast poszedł uwiadomić pana de Billy, że musi jechać przekonać się naocznie, czy wszystko w rzeczy samęj spalone.

Pan de Lano wyjechał! powtórzyła Edyta... ach! samo niebo przybywa mi na pomoc!

I dała znak Honoracie, ażeby ją zostawiła samą z wyrzazem twarzy, jakiego ta nigdy jeszcze nie widziała u niej.

Wtedy młoda panienka przeszła się kilka razy po pokoju zamyślona i ze zwieszoną głową. Poczem zbliżyła się do okna i powiedziała z cicha, podnosząc firankę i wyjrawszy na ulicę:

To on był! to on; widywałam go codzień gdy przechodził koło okien... myślał o swoim ojcu, i uciekał... spoztrzegając mnie!... Ach! on mnie pewnie nie nawidzi... pogardza mną także... pomimo tego com mu powiedziałam... Znajdując mię u pana Laurence musiał myśleć, że'm występna, a przecież gdyby wiedział!... No! dodała po chwili milczenia; nie o mnie tu chodzi! Pana de Lano nie ma... można śmiało działać... możeby napisać do nich, żeby tu przyszli!... Nie... nie... oo powinien iść do niej... Biedna kobieta! to wynagrodzenie krzywdy należy się jej!

Mówiąc to, wyszła z swego pokoju i pobiegła spiesźnie do pana de Billy.

(D. c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 2 do dnia 3 Lutego.

Smidowicz Franciszek ob., z Galicyi; -- Meinroth Wilhelm, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Schnitzer Antoni, Płoński Karol, Jaszczurowska Felicya ob., Zapalawicz Józef, Krzyszkowski Maksymilian, do Galicyi; -- Parys Leopold, Konrad Kajetan, Klimawski Emilian, Borzęcka Franciszka, do Polski; -- Lurin Władysław, Herzschold Fryderyk, do Pruss.